

A TÁJÉKOZTATÁS EGYES PROBLÉMÁI A GAZDASÁGIRÁNYÍTÁS ÚJ RENDSZERÉBEN^{1/}

Zentai Béla

Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság

A gazdaságirányítás új rendszerében - a gazdasági környezet megváltozásával, a vállalatok önállóságának megnövekedésével együtt - megváltozik a döntések megoszlása is: kevesebb lesz a központi, és több a vállalati döntés. A megalapozott döntésekhez pedig sok - a korábbihoz képest többnyire újszerű - információra lesz szükség, mind népgazdasági, mind pedig vállalati szinten.

Könnyen belátható ugyanis, hogy egészen más jellegű ismeretek, információk is szükségesek a közgazdasági eszközök összehangolt alkalmazásán alapuló új irányítási rendszerben, mint a népgazdasági terv vállalatra való lebontásán és a termékek központi elosztásán alapuló mechanizmusban.

A gazdasági mechanizmus fejlesztéséről szóló határozat többek között kimondja, hogy fel kell mérni a népgazdasági tervezés információigényét, meg kell oldani az információáramlás tudományos megtervezését, az adatfeldolgozás és a számítások gépesítését. Jelenleg azonban e követelmények teljesítéséhez sem a tudományos előkészítés, sem a gépi berendezések biztosítása nem áll az igényeknek megfelelő színvonalon. Eppen ezért a figyelmet az információ munkának azokra a területeire kell koncentrálni, ahol a gazdasági mechanizmus reformja során a leglényegesebb változtatások szükségesek.

A helyzet reális megítéléséhez arra is gondolni kell, hogy az új gazdaságirányítási rendszer egyrészt csak kialakulása során, a döntési szintek és eljárások meghatározásakor, másrészt pedig a gyakorlati megvalósulás alkalmával a mindenkori követelményeknek megfelelően fogja felvetni a maga tényleges információs igényeit. Az információs igények ugyan nagymértékben függenek attól, hogy melyek lesznek a jövőben az állami gazdaságirányító szervek /minisztériumok, tanácsok és más főhatóságok/ funkciói és hogy a vállalatok mi-

^{1/} A Figyelő 1967. május 31-i számában megjelent cikk alapján. A tanulmány - kis változtatással - a Naucsno-Tehnicseszkaja Informacija c. szovjet tájékoztatásügyi folyóirat egyik közeljövőben megjelenő számában is közlésre kerül.

lyen feltételek között fejtik ki tevékenységüket, de ezeknek a körülményeknek a pillanatnyi ismeretlensége nem akadályozhatja meg azt, hogy a gazdasági mechanizmus reformjának zavartalan bevezetése érdekében a tájékoztatás területén elkerülhetetlenül szükséges legidősebb feladatokat már 1967-ben kimunkáljuk, illetve végrehajtásukat megkezdjük.

Fel kell figyelni arra is, hogy a téma - fontossága mellett - kezd helyenként "divatos" válni. Tudnunk kell, hogy a döntési szintek meghatározásakor feltétlenül foglalkozni kell az információs problémákkal, de nem ezek az alapvetően meghatározók.

A GAZDASÁGI INFORMÁCIÓS RENDSZERRŐL

Gazdasági információs rendszeren érthetjük az adott gazdasági döntési rendszerhez szükséges valamennyi adat, hír rögzítését, továbbítását és feldolgozását. Ide sorolhatók a feldolgozáshoz szükséges matematikai modellek, a számítástechnikai eljárások, a statisztikai és ügyviteli adatszolgáltatás, valamint a műszaki, gazdasági és piaci tájékoztatás is. A gazdasági információs rendszernek ez a tartalma mutatja, hogy nem valami merev, hierarchikusan felépített szerkezetéről van szó, amelynek a tetején egy információs minisztérium működik, hanem sokrétű, sokszínű, egymással kölcsönös összefüggésben álló tevékenységet folytató apparátusokról, amelyek egész társadalmunkat átfogják.

A kérdés megközelíthető a felhasználók oldaláról is: minden gazdasági tevékenységhez szervesen hozzátartozik egy sajátos információs - tájékozódó és tájékoztató - tevékenység. Ezt úgy foghatjuk fel, hogy a népgazdaság komplex információs rendszerének egy vetülete jelentkezik önálló információs feladatként a legkülönbözőbb népgazdasági - központi és vállalati - tevékenységek területén. A népgazdasági információs rendszer e felfogás szerint egymással kölcsönös - különböző erősségű - kapcsolatban álló részrendszerekből tevődik össze.

Az információs rendszer ilyen népgazdasági szemlélete megóv attól a hibától, hogy azt gondoljuk: valamennyi részterület - pl. a statisztika, vagy a műszaki-gazdasági tájékoztatás - megkísérelheti az egészet helyettesíteni, megpróbálhat az egész fölé emelkedni.

AZ ESZKÖZÖKRŐL

A tájékoztatás eszközei igen sokrétűek. Az információ hordozóját, a közlés módját tekintve beszélhetünk pl. szakirodalmi tájékoztatásról és műszaki propagandáról; ezen belül audio-vizuális tájékoztatásról.

Az írásos dokumentumok kiemelkedő fontosságuk - ezek közé tartoznak a szakkönyvek, folyóiratok, cikkek, prospektusok, katalógusok, szabadalmi leírások, szabványok, tanulmányuti és tapasztalatcsere-beszámolók stb., továbbá az ezekről és ezekből összeállított jegyzékek, a fordítások, az ismertető és értékelő referátumok stb. Megjegyzendő, hogy az információk élőszóval történő közlésének jelentősége jóval nagyobb minden szinten, mint azt sokan vélik. Főbb helyei: a vállalati tanácskozások, a tudományos szakmai konferenciák, a tudományos műszaki egyesületek munkabizottságai stb. Mind nagyobb a szerepe a különféle szemléltető tájékoztatási módszereknek: kiállításoknak, műszaki filmeknek stb. és mindezen eszközök különféle kombinációinak.

A tájékoztatás pontosságának és gyorsaságának a felhasználás céljaihoz kell igazodnia. Nyilván más átfutási idő szükséges egy külföldi üzletkötésre vonatkozó tárgyalás folyamán az aktuális piaci helyzetről történő tájékozódásnál, mint hosszabb lejáratu, a piacmehódítás előkészítéséhez szükséges információk megszerzésénél.

A TÁJÉKOZTATÁS KOMPLEXITÁSA

A gazdasági döntésekhez általában nem "tisztá profilu" információk, hanem komplex tájékoztatás szükséges. Ez az igény jelentkezik a műszaki-gazdasági és a gazdasági-piaci információ kategóriákban is.

A műszaki-gazdasági tájékoztatás: a hazai és a külföldi tudományos, technikai eredmények és termelési tapasztalatok rendszeres gyűjtése, feldolgozása és közreadása /propagálása/ a gazdaságirányításban, a kutató, a fejlesztő és a termelő munkában való hasznosítás céljából.

A gazdasági-piaci tájékoztatás felöleli a népgazdaság egészére, egyes ágazataira, a bel- és a külföldi piacok helyzetére, változásainak irányzataira vonatkozó adatok gyűjtését, feldolgozását és értékelését.

A műszaki, a műszaki-gazdasági és a piaci információk feldolgozásától egyrészt elválaszthatatlan az ezekre épülő prognózisok elkészítése, a piacutató, tanulmányok készítése és a magas színvonalu tudományosan megalapozott gazdaságkutatás.

Igaz, ma még viszonylag kicsi az igény - elsősorban a vállalatoknál - az elemző és értékelő tanulmányok iránt; bizonyosra vehető azonban, hogy a gazdaságirányítás új rendszerének feltételei között az ilyen anyagok iránt a kereslet ugrásszerűen meg fog nőni. Majdnem bizonyosra vehető, hogy az érdekeltek - eddigi tájékozottságuk javítása érdekében - rövid időn belül kívánnak majd ilyen típusu tájékoztató anyagokat is kapni.

ÁLLAMI ÉS VÁLLALATI FELADATOK

A tájékoztatás rendszerében elkülönülnek azok a tevékenységek, amelyek - törvényes rendelkezések, állami hatósági előírások alapján - a megvalósult gazdasági folyamatokról szolgáltatnak tájékoztatást: a statisztikai beszámolórendszer, a számviteli rendszer és a bankinformáció-rendszer. Ezek további korszerűsítése és az új gazdaságirányítási rendszer követelményeihez illesztése a műszaki, a műszaki-gazdasági, a piaci és a szakirodalmi tájékoztatás fejlesztésétől eltérő feladatokat jelent, ezért e cikk közelebbről nem foglalkozik velük.

Az állami irányító szerveknek maguknak kell kialakítaniuk tájékoztató szervezeti formáit. E szervezeteknek alkalmasnak kell lenniük az információk megszerzésére, értékelésére és feldolgozására. Messzemenően építeniük kell egymás kölcsönös tájékoztatására és az ebből fakadó munkamegosztásra. Az állami szervek tájékoztató munkájának kialakításakor számolni kell azzal, hogy a vállalatok munkájának befolyásolásában a különböző állami szervek által nyújtott tájékoztatásoknak igen fontos szerepük lesz. A vállalatokat mindenekelőtt időben kell informálni a népgazdasági tervekről és azok számitási anyagairól, a terveket megalapozó koncepciókról, a munkájukat közvetlenül vagy közvetve érintő államközi szerződésekről és egyéb megállapodásokról, továbbá a különböző gazdasági emelőkről. A vállalatoknak tájékoztottnak kell lenniük a hazai és a külföldi piac általános helyzetéről és annak várható alakulásáról is.

Biztosítani kell - az államérdek megfelelő védelme mellett - hogy az állami szervek mindazon dokumentumai, koncepciói hozzáférhetővé váljanak a vállalatok számára, amelyek alapján a népgazdasági terv tájékoztatásul szolgál a vállalatoknak saját terveik kidolgozásához. Ennek megoldása okvetlenül szükséges ahhoz, hogy a vállalati döntéseket összefoglaló vállalati tervek a központi akaratot kifejező népgazdasági terv megvalósításának irányába hassanak. Ez elengedhetetlen feltétele gazdasági mechanizmusunk reformja alapvető vonásának, a népgazdaság tervszerű központi irányítása és az árviszonyok, a piac aktív szerepe szerves összekapcsolása érvényesülésének a termelőeszközök szocialista tulajdona alapján.

A vállalatok saját érdekeiknek megfelelően, saját felelősségükre alakítják - alakíthatják - ki tájékoztató rendszerüket a gazdaságirányítás új rendszerében. Ebben tehát szabad kezlet kell kapniuk. De a vállalatok - saját érdekükben - nyilván ki fogják használni a munkamegosztásban rejlő lehetőségeket és előnyöket a tájékoztató tevékenységben is.

A vállalatok információs - tájékoztató és tájékoztató - tevékenysége a következő főbb pilléreken nyugszik:

- értékesítési és beszerzési /tehát piaci/ tapasztalatokon és kapcsolataikon;

- saját vagy más vállalatokkal közösen végzett dokumentációs munkájukon és piackutatási eredményeiken;

- az állami szervektől kapott rendszeres és eseti tájékoztató-sokon; a velük folytatott konzultációkon; az általuk kiadott rendeleteken, utasításokon, irányelveken, szabványokon, a vállalatok működési feltételeit, korlátait, lehetőségeit meghatározó közléseken;

- a szakirodalmi tájékoztatáson, a piackutatással és gazdaságkutatással foglalkozó belföldi és külföldi intézetek, irodák kiadványain és egyedi megrendelésre nyújtott szolgáltatásain.

Lehetővé kell tenni - mindezeneken túl - hogy a vállalatok szélesítsék tájékozottságukat külföldi és belföldi kiállítások, konferenciák, ankétok anyagaival és az azokon való közvetlen részvétellel.

Célszerűnek látszik, hogy a külkereskedelemben közvetlenül érdekelt nagyobb termelő vállalatok - külföldi kereskedelmi kirendeltségeink mellett - vállalati kirendeltségeket létesíthessenek vagy megbízottakat alkalmazhassanak, mert ilyen úton közvetlenül és rövid időn belül megszerezhetik a számukra nélkülözhetetlen piaci, műszaki és műszaki-gazdasági információkat.

A vállalat a jövőben nemcsak tájékozódni akar, nemcsak mint vevő jelentkezik az információk piacán, hanem elemi érdeke lesz, hogy saját munkájáról, termékeiről, sőt szükség szerint fejlesztési vagy üzleti szándékairól is tájékoztassa az állami szerveket és a vele kapcsolatban álló vevőket. Ez utóbbi szerves része a vállalat piaci tevékenységének, propagandájának és vevőszolgálatának /prospektusok, katalógusok kiadása, kiállítások rendezése, a reklámtevékenység stb./. Természetesen a felügyeleti szervek - a gazdaságirányítási rendszer által megadott kereteken belül - meghatározott közléseket elő is írhatnak.

CÉLSZERŰ MUNKAMEGOSZTÁS

Mint hogy a tájékoztatási rendszerrel, a tájékoztatási szakintézményekkel szemben várható igények a jövőben mind mennyiségileg, mind minőségileg megváltoznak, az állami szerveknek - a célszerű összhang kialakíthatósága érdekében - lehetővé kell tenniük a tájékoztató szervezetek rugalmas kiépítését. Óvakodni kell mind a túlszervezéstől, mind a szervezeti keretek megmerevítésétől. Ugyanakkor megfelelő koordinációval és gazdasági ösztönzőkkel törekedni kell az indokoltnál nagyobb párhuzamos tevékenység elkerülésére /bizonyos párhuzamosság nyilván elkerülhetetlen, különösen, ha gyors vagy külön ellenőrzött tájékozódás szükséges/.

A növekvő tájékozódási igények kielégítésében fontos szerepük lesz a már kialakult - illetve kialakulóban lévő - információt szolgáltató, szakirodalmi tájékoztató és piackutató szervezeteknek. E specializált szervezetek ismereteiben, kapcsolataiban és anyagi alapjaiban nagy potenciális érték rejlik, így ezek tevékenysége aránylag kis ráfordítással is viszonylag gyorsan fejleszthető. Ezek

az intézmények elsősorban az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ, az egyes minisztériumokhoz tartozó ágazati tájékoztató szakintézmények, a Konjunktúra és Piackutató Intézet és az Országos Piackutató Intézet.

Mint hogy ezek az intézmények rendelkeznek a tájékoztatási rendszer megszervezéséhez szükséges tapasztalatokkal, célszerű úgy bővíteni tevékenységüket, hogy - megbízás alapján - tanácsadóként is működhessenek közre a vállalatok és egyéb intézmények belső tájékoztatói szolgálatának megszervezésében is. Mindenekelőtt ezeket az intézményeket kell alkalmassá tenni a tájékoztatás korszerű módszereinek és szervezetének tudományos szintű kutatására is.

Mivel az információs források és a tároláshoz, feldolgozáshoz szükséges eszközök költségesek, törekedni kell a tájékoztató intézmények tevékenységének koordinálására. A koordinációt azonban nem hatósági utasítással kell megvalósítani, hanem elsődlegesen az érdekelt intézményekre kell bízni. Az OMKDK a műszaki-gazdasági szakirodalmi tájékoztatás, a Konjunktúra és Piackutató Intézet a külföldi piackutatás és a piaci információk, az Országos Piackutató Intézet a belföldi /fogyasztói/ piackutatás centrumává kell, hogy váljanak. Várható - és a jelek is arra mutatnak - hogy az új gazdaságirányítási rendszer a tájékoztatási szakintézményeket egyrészt egészséges versenyre készíti, másrészt az eddiginél szorosabb együttműködésüket, jobb munkamegosztásukat fejleszti. A három központi tájékoztató szervezetre célszerű rábízni a tevékenységi körükbe tartozó összegyűjtött információs anyagok központi nyilvántartását és az ezekre vonatkozó tájékoztatók kiadását is.

A népgazdasági tervezés tudományos megalapozása és a közgazdasági eszközrendszer összehangolt, rugalmas, a gazdasági céloknak megfelelő alkalmazása szükségessé teszi egy gazdaságtudományi intézmény létesítését is.

További új önálló tájékoztató intézményeket azonban a mai körülmények között nem célszerű létrehozni. Az átmeneti időszakban a gyorsan növekvő elemző, értékelő információs igények kielégítésében a meglévő intézményekre lehet támaszkodni, beleértve a kutatóintézeteket, tervező és szervező irodákat, a külkereskedelmi vállalatokat és az ipari nagyvállalatokat, még azokon a területeken is, ahol a későbbiekben valószínűleg látszik önálló információs intézmények megszervezése.

A tájékoztató tevékenységek fejlesztésének mai szakaszában fokozott figyelmet kell fordítani a nemzetközi munkamegosztás lehetőségeire és az attól várható előnyökre. Keresni kell tehát azokat a módszereket, amelyek alkalmasak a szocialista országok tájékoztató intézményeivel és vállalataival való kapcsolat megszilárdítására, a tájékoztató anyagok kölcsönös kicserélésének továbbfokozására és lehetőség és szükség szerint ily anyagoknak megbízásos alapon, térítés ellenében történő készíttetésére. A lehetőségekhez és a szükségletekhez képest igénybe kell venni a külföldi tájékoztató irodák és piackutató intézmények szolgáltatásait, gondoskodva arról - érdekeinket védve -, hogy hazai intézményeink is nyújthassanak hasonló szolgáltatásokat a külföldiek számára.

A FINANSZIROZÁSRÓL

E hatalmas feladatok mellett figyelembe kell venni, hogy a vállalatok a tájékoztató szolgáltatásokért csak akkor fogják a ténylegesen felmerült költségeket megtéríteni, ha azok hasznosságáról már meggyőződtek. Addig azonban célszerű és szükséges egyes tájékoztató szolgáltatásokat /például elemzéseket/ állami költségvetési támogatással megrendelni, más szolgáltatásokat dotációval kedvezményessé tenni.

Törekedni kell arra, hogy a tájékoztató szakintézmények áttérjenek saját bevételeikből való - részbeni, vagy később teljes - fenntartásukra, illetve tevékenységüknek ily módon történő bővítésére. Ezt előmozdithatja, ha a szolgáltatásokat az állami szervek is nagyrészt megrendelés formájában veszik igénybe. Természetesen az információs intézmények beruházási és beruházás jellegű ráfordításait központilag kell - legalább is az első időkben, de például a könyvtáraknál mindenkor - biztosítani. A tájékoztató kapcsolatok változó jellege azt indokolja, hogy a szállítási szerződések rendszerére vonatkozó jogszabályok - a tájékoztatás sajátosságainak megfelelően kibővítve és módosítva - ezekre a szolgáltatásokra is kiterjedjenek.

A tájékoztató szakintézmények finanszírozási problémáival a közeljövőben még sokat kell az erre hivatott szervezeteknek foglalkozniuk. Nem tisztázott többek között az a kérdés sem, hogy vállalati, intézeti keretben, annak részlegeként működő tájékoztató iroda milyen feltételekkel adhatja el tájékoztató anyagait; milyen alapról vásárolhat tájékoztató anyagokat állami szerv vagy vállalat. Tisztázni kell a műszaki fejlesztési alapnak erre a célra történő felhasználását is.

A KÁDEREKRŐL

A tájékoztatói rendszer fejlesztése megkívánja, hogy a szervezeti és anyagi feltételek megteremtésén túl a személyi feltételekről is gondoskodjunk. A személyi követelmények növekedése érthető, hiszen a tájékoztatói rendszerben egyre nagyobb szerepük lesz a magasabb képzettséget, nyelvismeretet és nagy tapasztalatot kívánó értékelő és egyéb tudományos igényességű tájékoztató munkának. Ezért gondoskodni kell arról, hogy lehetőség nyíljon műszaki és közgazdasági felső- és középfokú képzettséggel rendelkező szakemberek hazai és külföldi továbbképzésére a célból, hogy dokumentációs, piacutató és tájékoztató-szervező munka végzésére alkalmassá váljanak.

A tudományos technikai forradalomban a tudomány előtte jár a technikának. Az információs rendszer fejlesztésének mindkettőt meg kell előznie. Ezért kellett haladéktalanul hozzáfogni a gazdasági információs rendszer átfogó kérdéseinek rendezéséhez. A statisztikai és a számviteli információs rendszeren kívüli területeken a ko-

ordinációt az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság, a Tervhivatal, a Pénzügyminisztérium és a Központi Statisztikai Hivatal végzi az érdekelt tárcák és országos szervek bevonásával. Megkezdődött az egyes részterületeken is a szükséges információs intézkedések kidolgozása és megvalósítása annak érdekében, hogy az 1968. január 1-vel életbelépő gazdaságirányítás új rendszerét az eddiginél fejlettebb és hatékonyabb műszaki, műszaki-gazdasági és piaci tájékoztatás segítse.

VV

ZENTAI, B.: Some information problems at the introduction of the new national system of economic planning and management

In introducing the new national system of economic planning and management it is obvious that this has to be accompanied by more advanced and more efficient activities in technical, technical-economic and market information. It is therefore necessary to formulate the main objectives of information activities, as soon as possible, in order that the improved system can start its work already in 1967.

The information system of the national economy consists of several mutually interconnected sub-systems /as statistical information, technical-economic information etc./ none of which alone is able to represent the whole system itself.

Both on the level of the government agencies and of the enterprises the informations needed for solid economic decisions will be - as compared to the past - more complex and will generally lack a so-called "clear cut profile". There exists a demand for complex information also in the categories of technical-economic as well as marketing-economic informations; the appropriate processing of these informations will result in analysed economic studies, economic forecasts, evaluated surveys of technical trends, marketing studies etc.

The government agencies in setting up their own information organization have to take into consideration that the information prepared and provided by them will influence to a great extent the activity of the enterprises. The enterprises, in turn, when setting up their own information organization must keep in mind the advantages offered by the possible division of labour with other bodies. Thus, appropriate coordination could ensure that with the help of the Hungarian Central Technical Library and Documentation Centre, the Institute for Economic and Market Research and the Hungarian Institute for Market Research, as coordinating special information centres, no unreasonably parallel information-activity is conducted. There is further a considerable potential value in the activities of already existing information centres, as the above mentioned three special coordinating centres, and of the branch centres of the several ministries; all of them are in possession of

experiences for planning, organizing and setting up information systems. Thus, they may figure as consultants in establishing internal information systems for various institutions.

o°o

ЗЕНТАИ, Б.: Некоторые проблемы информации при новой системе управления экономикой.

Беспрепятственное проведение реформы экономического механизма должно быть поддержано более развитой и действенной технической, технико-экономической и рыночной информацией. В интересах этого, уже в 1967 году непременно следует разработать и приступить к осуществлению наиболее актуальных мероприятий в области информации.

Система информации народного хозяйства складывается из взаимно связанных систем /статистика, технико-экономическая информация и т. п. /, ни одна из которых не может замещать собой всю систему.

Информации, необходимые для вынесения экономических решений, как на уровне народного хозяйства, так и на предприятиях, по сравнению с прошлым, будучи новшествами, в большинстве случаев не имеют "чистого профиля". Потребность в комплексной информации выявляется также в категориях технико-экономической и экономической рыночной информации. Обработка этих видов информации в результате дает возможность составлять прогнозы, научно обоснованные экономические исследования по рынкам и оценивающие аналитические очерки.

При разработке организационных форм получения информации, органами государственного управления следует учитывать то обстоятельство, что выдаваемая ими, в свою очередь, информация в значительной мере влияет на работу предприятий.

Предприятиям, при устройстве информационной системы, отвечающей их интересам, необходимо принять во внимание возможности разделения труда. Избежать неоправданно насыщенной, параллельной деятельности можно, прибегая к соответственно поставленной координации, при помощи Венгерской центральной технической библиотеки и центра научно-технической информации, Института по исследованию конъюнктуры и рынков и Венгерского общегосударственного института по исследованию рынка, как координирующих центров. Сформировавшиеся уже информационные органы, Венгерская центральная техническая библиотека и центр научно-технической информации, отраслевые институты информации подчиненные министерствам, Институт по исследованию конъюнктуры и рынков и Венгерский общегосударственный институт по исследованию рынка в своей деятельности насыщены потенциальной ценностью, имеют в своем распоряжении опыт по организации информационных систем, и таким образом могут принять на себя обязанности консультантов при организации внутренних информационных систем различных организаций.

□□

ZENTAI, B.: Einige Probleme der Information im neuen ökonomischen System

Die Einführung des neuen ökonomischen Systems erfordert die Unterstützung eines hochentwickelten und fortschrittenen technischen, technisch-wirtschaftlichen und Markt-Informationssystems. Um dies zu sichern ist es notwendig vorerst die unmittelbaren und aktuellsten Aufgaben der Information zu formulieren und auszuarbeiten, da mit der Durchführung bereits im Jahre 1967 begonnen werden soll.

Das volkswirtschaftliche Informationssystem setzt sich aus miteinander in enger und wechselseitiger Verbindung stehenden - Teilsystemen /wie z.B. statistische Information, technisch-wirtschaftliche Information usw./ zusammen, von welchen jedoch kein einziges Teilsystem das Ganze zu ersetzen vermag.

Die für die gut fundierte ökonomische Beschlüsse sowohl auf der Ebene der Leitung der Volkswirtschaft, als auch auf der Ebene der einzelnen Unternehmen benötigten - im Vergleich zu den früheren überwiegend neuartigen - Informationen haben kein "scharf umgrenztes Profil". Die Anforderung an eine komplexe Information macht sich auch in den Kategorien der technisch-wirtschaftlichen Information und der sog. Wirtschafts- und Marktinformation geltend. Durch Bearbeitung dieser Informationen können sodann Prognosen, Marktforschungsstudien, wissenschaftlich fundierte Wirtschaftsanalysen, analytische und bewertende Studien verfertigt werden.

Bei der Festlegung bzw. Gestaltung der Organisationsformen ihres eigenen Informationssystems müssen die staatliche leitende Stellen damit rechnen, dass die von ihnen dargebotenen Informationen die Arbeit der Betriebe und Unternehmen in grossem Masse beeinflussen werden.

Die Unternehmen müssen bei dem Aufbau ihres, ihren eigenen Zwecken entsprechenden Informationssystems auch die in der Arbeitsteilung vorhandenen Vorteile in Betracht ziehen. Eine grösser angelegte Tätigkeit als unbedingt notwendig und parallele Doppelarbeiten können durch entsprechende Koordination vermieden und durch Einbeziehung der Hilfe der drei sog. Koordinations-Fachzentren, wie das Ungarische Technisch-Wissenschaftliche Zentralbibliothek und Dokumentationszentrum, das Institut für Konjunktur- und Marktforschung und das Ungarische Institut für Marktforschung die notwendigen Informationen verschafft werden. In der Tätigkeit der bereits ausgebauten Informationsorgane: des Ungarischen Technisch-Wissenschaftlichen Zentralbibliothek und Dokumentationszentrums, der zu den Ministerien gehörenden Wirtschaftszweig-Informationsinstitutionen, des Instituts für Konjunktur- und Marktforschung und des Ungarischen Instituts für Marktforschung ist ein bedeutender Potential vorhanden. Diese Organe verfügen über Erfahrungen die zur Organisation von Informationssystemen nötig sind, so dass sie bei dem Ausbau der internen eigenen Informationssysteme der verschiedenen Stellen als Ratgeber mitwirken können.